

ХЕРСОНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ, ПРОГНОЗНІ СЦЕНАРІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

III Міжнародна науково-практична конференція

28-29 квітня 2021 року

MODERNIZATION OF ECONOMY: CURRENT REALITIES, FORECAST SCENARIOS AND DEVELOPMENT PROSPECTS

III International scientific-practical conference

28-29th of April 2021

Херсон – 2021

Kherson – 2021

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ:

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Голова організаційного комітету конференції:

Шандова Наталія Вікторівна – д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон, Україна

Заступник голови організаційного комітету конференції:

Олійник Наталія Миколаївна – к.т.н., доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон, Україна

Члени організаційного комітету конференції:

Бардачов Юрій Миколайович – д.т.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, ректор ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон, Україна

Савіна Галина Григорівна – д.е.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон, Україна

Ковальов Анатолій Іванович – д.е.н., професор, ректор

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Одеса, Україна

Сабольч Нагі (Dr. Szabolcs Nagy) – habil., PhD, M.Sc. in Business Economics, Vice Dean for International Relations, Head of Department of Marketing Strategy & Communication, Associate Professor УНІВЕРСИТЕТ МІШКОЛЬЦА, м. Мішкольц, Угорщина (UNIVERSITY OF MISKOLC, Miskolc, Hungary)

Алі Солтани (Ali Soltani) – PhD, MURP, BE., PIA, Professor of Urban Design/Planning

ШИРАЗСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Шираз, Іран (SHIRAZ UNIVERSITY, Shiraz, Iran)

УНІВЕРСИТЕТ ПІВДЕННОЇ АВСТРАЛІЇ, м. Аделаїда, Австралія (UNIVERSITY OF SOUTH AUSTRALIA, Adelaide, Australia)

Білорусов Сергій Георгійович – к.т.н., доцент, Заслужений працівник освіти України, директор

ХЕРСОНСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ, м. Херсон, Україна

Кубіній Наталія Юріївна – к.е.н., професор, Заслужений економіст України, професор кафедри економіки і підприємництва, директор Бізнес-центру УжНУ

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ», м. Ужгород, Україна

Дмитрієва Наталія Юрьевна – к.э.н., доцент, доцент кафедри экономической теории и мировой экономики

УО «ГОМЕЛЬСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Ф. СКОРИНЫ», г. Гомель, Республика Беларусь

Макаренко Сергій Миколайович – к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки, менеджменту та адміністрування

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон, Україна

Лукаш Світлана Миколаївна – к.е.н., доцент, заступник декана факультету економіки та менеджменту

СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Суми, Україна

М 74 Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (28-29 квітня 2021 р., м. Херсон). – Херсон: Видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2021. – 448 с.

ISBN 978-617-7941-26-1

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету економіки, бізнес-аналітики та підприємництва Херсонського національного технічного університету (Протокол № 4 від 28.05.21 р.)

Матеріали учасників конференції друкуються в авторській редакції. За дотримання норм авторського права та достовірність наведених фактичних даних відповідає автор матеріалів.

УДК 330.3-026.16

ISBN 978-617-7941-26-1

© Херсонський національний технічний університет, 2021
© Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки, 2021

Бричко А.М., Носков С.В. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ ПАЛІАТИВНОЇ ДОПОМОГИ.....	323
Brychko A. THE PRINCIPLE OF LOCAL ECONOMIC GOVERNANCE IN CHINA.....	326
Дурман М.О., Линецька Я.М. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА СИСТЕМА «LOGICA» ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЦЕСІВ БЮДЖЕТУВАННЯ.....	328
Дурман О.Л., Шелегон Е.В. ТРАНСФЕРТИ З ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ЯК ІНСТРУМЕНТ СПРИЯННЯ ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	330
Дяченко Н.П., Дяченко В.С., Сьоміна Ю. МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ РЕКЛАМНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	334
Ковальська Н.М., Голова А. ДО ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДКРИТОСТІ ТА ДОСТУПНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	336
Крапівіна Г.О. ФОРМУВАННЯ ПОНЯТЬ НЕСТАНДАРТНОЇ ФОРМИ ЗАЙНЯТОСТІ «ВІРТУАЛЬНА ЗАЙНЯТИСТЬ» В СУЧАСНИХ МЕХАНІЗМАХ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ.....	338
Lingling Wu. RESEARCH ON THE PUBLISHED CONTENT OF WECHAT PUBLIC NUMBERS IN UNIVERSITIES OF CHINA.....	342
Маслак О.М., Тулуп Л.Я. УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ІМУНОПРОФІЛАКТИКИ НАСЕЛЕННЯ.....	346
Погребняк А.Ю., Васлаух А.А., Кузнєцова К.В. ЕФЕКТИВНІСТЬ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ.....	348
Синюра-Ростун Н.Р. БЮДЖЕТНІ ІНСТРУМЕНТИ ЛОКАЛЬНОЇ СТРУКТУРНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ МІСТ.....	350
Сотник І.М. РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ЕКОНОМІЧНОГО СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ГЕЛІОЕНЕРГЕТИКИ У ДОМОГОСПОДАРСТВАХ УКРАЇНИ ТА ЛАТВІЇ.....	352
Філіппова В.Д., Подолян О.О. МЕХАНІЗМ ЗАПОБІГАННЯ ЕКОНОМІЧНІЙ КОРУПЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ.....	356

Секція: БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

Section: ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT

Гембарська Н.Є., Данилків Х.П., Паславська В.В. СУТЬ ПОНЯТТЯ СУТТЄВОСТІ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ.....	359
Кардашева А.А. (Науковий керівник Пилипенко Н.М.) ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОПОДАТКУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ.....	364
Корчагіна В.Г. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ.....	366
Куруленко Т.А. СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СИНТЕТИЧЕСКОГО УЧЕТА ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ.....	368
Палій М.О. (Науковий керівник Канцедаль Н.А.) КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	370
Періновська О.С., Єремян О.М. ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ.....	372
Побережна Н.М., Постриган Н.С., Орляцька Д.Р. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	375
Тютюнник Ю.М., Тютюнник С.В. ІНФОРМАЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ПРИМІТОК ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В АНАЛІЗІ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА.....	377
Фальченко О.О., Сергієні О.О., Корощенко Т.Ю., Хусейнов А. ВИЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО РЕЗУЛЬТАТУ, ЯК ОБ'ЄКТУ ОБЛІКУ.....	380
Чернецька О.В. СИНЕРГЕТИЧНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ.....	382

Тютюнник Ю.М.

к. е. н., доцент, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень,

Тютюнник С.В.

*к. е. н., доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю,
Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава, Україна*

ІНФОРМАЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ПРИМІТОК ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В АНАЛІЗІ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Головним джерелом інформації для проведення фінансового аналізу (особливо під час оцінювання фінансового стану підприємства) є фінансова звітність, що має такі якісні характеристики: зрозумілість та адекватність тлумачення, достовірність, зіставність, доречність. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [1] та Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (НП(С)БО 1) [2] визначають:

- мету складання фінансової звітності;
- склад і таксономію фінансової звітності;
- якісні характеристики фінансової звітності;
- принципи фінансової звітності;
- вимоги до розкриття інформації у фінансовій звітності.

Зокрема, метою складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства.

За НП(С)БО 1 фінансова звітність підприємств усіх форм власності (крім банків та бюджетних установ) складається:

- з форми № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»;
- форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)»;
- форми № 3 (З-н) «Звіт про рух грошових коштів»;
- форми № 4 «Звіт про власний капітал»;
- приміток до фінансової звітності.

Примітки до річної фінансової звітності – сукупність показників і пояснень, які забезпечують деталізацію й обґрунтованість статей фінансової звітності, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності. Наприклад, НП(С)БО 29 «Фінансова звітність за сегментами» визначає методологічні засади формування інформації про доходи, витрати, фінансові результати, активи і зобов'язання звітних сегментів та її розкриття у фінансовій звітності. Інформація про звітні сегменти (господарські та географічні) наводиться у Додатку до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» (форма № 6) [3, с. 36].

Розглянемо інформаційні можливості форми № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» щодо поглиблення напрямів комплексного аналізу фінансового стану суб'єктів господарювання:

1. За інформацією розділу I «Нематеріальні активи» (рядки 010-090):

- проводиться дослідження складу, структури та динаміки нематеріальних активів за групами (за первісною вартістю на початок і кінець року, сумами надходження та вибуття за рік): права користування природними ресурсами, права користування майном, права на комерційні позначення, права на об'єкти промислової власності, авторське право та суміжні з ними права, інші нематеріальні активи, гудвіл;
- визначаються показники функціонального стану (коефіцієнти зносу та придатності) нематеріальних активів у цілому та за групами.

2. За інформацією розділу II «Основні засоби» (рядки 100-260):

- проводиться дослідження складу, структури та динаміки основних засобів та інших необоротних матеріальних активів за групами (за первісною вартістю на початок і кінець року, сумами надходження та вибуття за рік): земельні ділянки, інвестиційна нерухомість, капітальні витрати на поліпшення земель, будинки, споруди та передавальні пристрої, машини та обладнання, транспортні засоби, інструменти, прилади, інвентар, тварини, багаторічні насадження, інші основні засоби, бібліотечні фонди, малоцінні необоротні матеріальні активи, тимчасові (нетитульні) споруди, природні ресурси, інвентарна тара, предмети прокату, інші необоротні матеріальні активи;

- визначаються показники руху основних засобів у цілому та за групами: річний приріст, темпи зростання і приросту, коефіцієнти надходження і вибуття, період оновлення, коефіцієнти заміни і розширення, період обороту та інші;

- визначаються показники функціонального стану (коефіцієнти зносу та придатності) основних засобів у цілому та за групами.

3. За інформацією розділу III «Капітальні інвестиції» (рядки 280-340):

- проводиться дослідження складу та структури капітальних інвестицій за видами (за рік і на кінець року): капітальне будівництво, придбання (виготовлення) основних засобів, придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів, придбання (створення) нематеріальних активів, придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів, інші.

4. За інформацією розділу IV «Фінансові інвестиції» (рядки 350-420):

- проводиться дослідження складу та структури фінансових інвестицій (фінансових інвестицій за методом участі в капіталі та інших фінансових інвестицій) за видами: за рік і на кінець року, в тому числі довгострокових та поточних фінансових інвестицій.

5. За інформацією розділу V «Доходи і витрати» (рядки 440-630):

- проводиться дослідження складу та структури річних доходів і витрат за видами: інших операційних доходів і витрат (операційна оренда активів, операційна курсова різниця, реалізація інших оборотних активів, штрафи, пені, неустойки, інші операційні доходи і витрати), доходів і витрат від участі в капіталі (за інвестиціями в асоційовані підприємства, дочірні підприємства, спільну діяльність), інших фінансових доходів і витрат (дивіденди, проценти, фінансова оренда активів, інші фінансові доходи і витрати), інших доходів і витрат (реалізація фінансових інвестицій, доходи від об'єднання підприємств, результат оцінки корисності, не операційна курсова різниця, безоплатно одержані активи, списання необоротних активів, інші доходи і витрати).

6. За інформацією розділу VI «Грошові кошти» (рядки 640-690):

- проводиться дослідження складу та структури грошових коштів за видами на кінець року: готівка, поточний рахунок у банку, інші рахунки в банку (акредитиви, чекові книжки), грошові кошти в дорозі, еквіваленти грошових коштів;

- вивчається сума грошових коштів, використання яких обмежено (рядок 691).

7. За інформацією розділу VII «Забезпечення і резерви» (рядки 710-780):

- проводиться дослідження складу, структури та динаміки забезпечень і резервів за видами (за залишками на початок і кінець року, сумами збільшення та використання за рік).

8. За інформацією розділу VIII «Запаси» (рядки 800-920):

- проводиться дослідження складу та структури запасів за видами (за балансовою вартістю на кінець року): сировина і матеріали, купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби, паливо, тара і тарні матеріали, будівельні матеріали, запасні частини, матеріали сільськогосподарського призначення, поточні біологічні активи, малоцінні та швидкозношувані предмети, незавершене виробництво, готова продукція, товари;

- окремо вивчаються суми переоцінки запасів за рік: збільшення чистої вартості реалізації або уцінки.

9. За інформацією розділу IX «Дебіторська заборгованість» (рядки 940, 950):

- проводиться дослідження складу та структури дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги та іншої поточної дебіторської заборгованості станом на кінець року за строками непогашення: до 12 місяців, від 12 до 18 місяців, від 18 до 36 місяців;

- окремо вивчається сума списаної у звітному році безнадійної дебіторської заборгованості (рядок 951).

10. За інформацією розділу X «Нестачі і втрати від псування цінностей» (рядки 960-980):

- вивчаються суми виявлених за рік нестач і втрат від псування цінностей.

11. За інформацією розділу XI «Будівельні контракти» (рядки 1110-1160):

- вивчаються показники, пов'язані з будівельними контрактами за рік.

12. За інформацією розділу XII «Податок на прибуток» (рядки 1210-1253):

- вивчаються показники, пов'язані з нарахуванням та сплатою податку на прибуток за рік.

13. За інформацією розділу XIII «Використання амортизаційних відрахувань» (рядки 1300-1317):

- вивчаються суми нарахування та використання (у тому числі за напрямками) амортизаційних відрахувань за звітний рік.

Для підприємств, які займаються виробництвом сільськогосподарської продукції:

14. За інформацією розділу XIV «Біологічні активи» (рядки 1410-1430):

- проводиться дослідження складу, структури та динаміки довгострокових і поточних біологічних активів за групами (за вартістю на початок і кінець року, сумами надходження та вибуття за рік): окремо тих, які обліковуються за первісною вартістю, та тих, які обліковуються за справедливою вартістю;

- визначаються показники руху біологічних активів у цілому, в тому числі за видами та групами: річний приріст, темпи зростання і приросту, коефіцієнти надходження і вибуття, період оновлення, коефіцієнти заміни і розширення, період обороту та інші.

15. За інформацією розділу XV «Фінансові результати від первісного визнання та реалізації сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів» (рядки 1500-1540):

- у розрізі сільськогосподарської продукції та додаткових біологічних активів, у тому числі продукції та додаткових біологічних активів рослинництва і тваринництва, вивчаються такі показники: вартість первісного визнання; витрати, пов'язані з біологічними перетвореннями; результат від первісного визнання (дохід, витрати); уцінка; виручка від реалізації; собівартість реалізації; фінансовий результат (прибуток, збиток) від реалізації (первісного визнання та реалізації).

Наведені інформаційні можливості форми № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» дозволяють розширити напрями комплексного оцінювання фінансового стану підприємства, зокрема щодо характеристики його майнового стану, ліквідності та платоспроможності, фінансових результатів і рентабельності, ефективності використання ресурсів (нематеріальних активів, основних засобів, біологічних активів, запасів), інвестиційної діяльності, стану розрахункових відносин, оподаткування та інших.

Список літератури

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України № 996-XIV від 16 липня 1999 р. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 16.04.2021).
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України № 73 від 7 лютого 2013 р. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0336-13#Text> (дата звернення 16.04.2021).